Súd:	Okresný súd Čadca
Spisová značka:	14P/60/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5319203228
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Lenka Lenártová
ECLI:	ECLI:SK:OSCA:2020:5319203228.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Čadca sudkyňou Mgr. Lenkou Janíkovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa:

Miroslav I., nar. XX.XX.XXXX,

bytom ako otec, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov - matka Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX/XX, Čadca, právne zastúpená JUDr. Petrom Pohančeníkom, advokátom so sídlom Palárikova 93, Čadca a otec S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. nad G. XXX, právne zastúpený M. kanceláriou JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., so sídlom Ul. 17. novembra 3215, Čadca, o zmenu úpravy práv a povinností k mal. dieťaťu, takto

r o z h o d o l :

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Čadca, č. k. 12P/15/2017 - 261 zo dňa 27. 03. 2019, v časti úpravy styku tak, že matka maloletého S., je oprávnená sa s ním stretávať:
- každý párny týždeň v čase od piatka od 17.00 hod. do nedele do 16.00 hod.,
- počas vianočných sviatkov každý párny rok v čase od 24. 12. od 09.00 hod. do 25. 12. do 15.00 hod. a každý nepárny rok v čase od 25. 12. od 15.00 hod. do 26.12. do 17.00 hod. a
- počas letných prázdnin každý rok druhý júlový týždeň od pondelka od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a druhý augustový týždeň od pondelka od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod.

II. Otec je p o v i n n ý maloletého na styk pripraviť a styk matke s maloletým umožniť. Matka je p o v i n n á maloletého otcovi vrátiť v stanovenom čase v mieste bydliska dieťaťa.

III. Návrh matky na zmenu úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným súdu dňa 06.12.2019 žiadala matka o zmenu úpravy práv a povinností k mal. dieťaťu, ktoré žiadala zveriť do svojej osobnej starostlivosti, otca zaviazať povinnosťou prispievať na výživu maloletého sumou 150 € mesačne a upraviť styk otca s maloletým.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že mal. S. si želá návrat k matke, do jej osobnej starostlivosti, pričom vzhľadom na jeho vek, cca 11 rokov, je schopný vysloviť a odôvodniť svoje potreby a želania, a preto je potrebné prihliadať na jeho rozhodnutie. Ďalším dôvodom na zmenu rozhodnutia je správanie sa matky, ktorá od posledného rozhodnutia absolvovala ústavné psychiatrické liečenie vo Fakultnej nemocnici Žilina, z ktorého bola prepustená do ambulantnej liečby, ktorú navštevuje u MUDr. Glamošovej. Okrem toho podstúpila aj vyšetrenie u klinického psychológa PhDr. Zbojana. Súčasný zdravotný a psychický stav matky umožňuje matke vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, v ktorej starostlivosti dieťa bolo aj pred vydaním neodkladného opatrenia.

3. Otec sa k návrhu matky vyjadril podaním doručeným súdu dňa 31.01.2020, v ktorom uviedol, že s návrhom nemôže súhlasiť. V pôvodnom konaní prebiehalo dlhodobé dokazovanie, pričom bol vypracovaný aj znalecký posudok. Z predmetného spisu jednoznačne vyplynulo, že matka trpí závažnými psychickými problémami a nie je vhodná osobná starostlivosť matky. Matka sa o maloletého nezaujímala. Prvýkrát sa začala stretávať s maloletým až 07.12.2019. Pred týmto dátumom ho rok a pol nevidela. Matka neplatila pravidelne ani výživné, neuhradila nič ani na zameškané výživné. Matke nikdy nerobil prieky so stretávaním sa s maloletým. Má však za to, že prostredie matky nie je vhodným výchovným prostredím pre maloletého, ktorý je zvyknutý byť v jeho starostlivosti, nakoľko sa o maloletého stará od 05.05.2017. Z lekárskych správ, ktoré doložila matka vyplýva, že trpí akútnou polymorfnou psychotickou poruchou, spí na liekoch, je unavená, plačlivá. Je depresívna, má poruchy nálad a pod., z čoho vyplýva, že jej zdravotný stav nie je dobrý. Z týchto správ jednoznačne nevyplýva, že by došlo k zlepšeniu zdravotného stavu, jej psychické problémy stále pretrvávajú. Návrh žiada zamietnuť.

4. Na pojednávaní konanom dňa 27.04.2019 rodičia dospeli k rodičovskej dohode v znení uvedenom v I. výroku tohto rozhodnutia, ktorú navrhli prevziať do rozhodnutia súdu.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, maloletého Miroslava a oboznámením sa s listinnými dôkazmi týkajúcimi sa najmä zdravotného a psychického stavu matky a rozhodol podľa nasledovných ustanovení zákonov:

6. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine (ZR), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

7. Podľa § 36 ods. 1, veta prvá, druhá a štvrtá ZR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

8. Podľa § 26 ZR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

9. Podľa § 25 ods. 1 ZR, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia.

10. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že o úprave práv a povinností k mal. S. bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Čadca, č. k. 12P/15/2017-261 zo dňa 27.03.2019. Uvedeným rozhodnutím súd zmenil pôvodnú úpravu práv a povinností k maloletému tak, že maloletého zveril do osobnej starostlivosti otca, matke uložil povinnosť prispievať na výživu mal. dieťaťa sumou 50 € mesačne, povolil jej zameškané výživné splácať v splátkach a upravil styk matky s maloletým tak, že táto je oprávnená stretávať sa s maloletým každý párny týždeň od soboty od 09.00 hod. do nedele do 16.00 hod.

11. V tom čase bolo pre mal. dieťa vhodnejšie, aby osobnú starostlivosť zabezpečoval otec. Psychický stav matky sa javil ako menej vhodný pre zabezpečenie výlučnej starostlivosti o maloletého. Psychiater u matky diagnostikoval znaleckým dokazovaním zmiešanú poruchu osobnosti, kedy boli prítomné známky emočnej nestability, výkyvov v afektívnej oblasti, paranoidné rysy v zmysle podozrievavosti, vzťahovačnosti, susp. konšpirácií, kverulačnými postojmi s tým, že pokiaľ nebude matka liečená, môže dochádzať k dekompenzácii jej stavu, čo mohlo mať negatívny dopad na zvládnutie starostlivosti o maloleté dieťa. Matka opakovane v priebehu konania menila pobyt, nespolupracovala s kolíznym opatrovníkom. Matka nemala vytvorené stabilné výchovné prostredie.

12. Porovnaním pomerov v čase poslednej úpravy práv a povinností k mal. dieťaťu a v súčasnosti pre súd vyplynulo, že došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu úpravy styku matky s maloletým, ale neodôvodňuje zmenu zverenia maloletého z osobnej starostlivosti otca do osobnej starostlivosti matky.

13. Súd pozitívne hodnotí skutočnosť, že matka vyhľadala odbornú pomoc a začala sa liečiť. Z predložených lekárskych správ však nemožno konštatovať, že by sa jej psychický stav zlepšil natoľko,

aby sa dokázala riadne a plnohodnotne postarať o maloletého. Matka trpí diagnózou F230 - akútna polymorfná psychotická porucha bez príznakov schizofrénie. Je u nej naďalej nutná liečba, má nízku toleranciu záťaže. Spí na liekoch, je unavená, plačlivá. Emotívny doprovod je u matky znížený, ladenie je depresívne. Sú u nej poruchy nálad, lakrimozita, nerozhodnosť, únavnosť. Aj z poslednej lekárskej správy zo dňa 05.03.2020 (č. l. 62) vyplýva, že je naďalej nutná liečba a pretrváva aj znížená tolerancia záťaže.

14. Pokiaľ matka argumentovala tým, že samotný maloletý sa vyjadril, že chce byť s ňou, počas výsluchu uvedený postoj maloletý neprezentoval. Deti často povedia rodičovi to, čo chce počuť. Pokiaľ matka s maloletým rozoberá situáciu, prejavila pred ním svoje želanie, aby zostal s ňou, je prirodzené, že maloletý nechce, aby mama bola smutná a svoje vyjadrenia tomu prispôsobí. Niekedy tak deti robia aj preto, aby rodičovi neublížili svojím rozhodnutím. Však aj pre dospelého človeka je niekedy ťažké povedať svojmu rodičovi, že nezdieľa jeho názory a nepraje si to, čo rodič. Aké ťažké to potom musí byť pre maloleté dieťa?

15. Súd na pojednávaní konanom dňa 27.04.2020 vypočul za prítomnosti kolízneho opatrovníka aj mal. S.. Rodičia neboli počas výsluchu prítomní, aby maloletý mohol slobodne a bez nátlaku vyjadriť svoj názor. Z rozhovoru s maloletým vyplynulo, že maloletý má pozitívny vzťah k obom rodičom, vedel vymenovať dobré vlastnosti, ktoré sa mu na matke a otcovi páčia, zlé vlastnosti nevedel uviesť. Aktuálny stav, kedy žije s otcom a s matkou sa stretáva vníma pozitívne. Je pravda, že niekedy, keď odchádza od matky, mu je smutno, aj plače, čo však vzhľadom k jeho veku príde súdu ako prirodzené. Po príchode k otcovi sa však po pár minútach aklimatizuje a je mu už dobre. Počas rozhovoru s maloletým nevyplynulo, že by chcel byť zverený do výlučnej starostlivosti matky.

16. Matka na pojednávaní uviedla, že sa s maloletým nestretávala pre to, že na oboch zle vplývalo odlúčenie. Správanie maloletého, ktoré opísala matka (rozkopávanie hračiek, privolanie záchranárov) sa však týkalo obdobia počas pôvodného konania. Aktívne sa začala s maloletým stretávať až v decembri 2019, pričom počas konania vyplynulo, že mu zubnú kefku kúpila až v apríli 2020. Možno sa to na prvý pohľad môže javiť ako maličkosť či banalita, avšak ak je takýchto maličkosti viac, v konečnom dôsledku môžu spôsobiť nedostatočnú starostlivosť o maloletého.

17. Mal. S. je ešte vo veku, kedy potrebuje nad sebou dohľad rodičov. Matka však zlyhala v tak jednoduchej veci, ako je kúpenie zubnej kefky, aby mal maloletý zabezpečenú dostatočnú ústnu hygienu. Ak by to bolo raz, to sa môže stať každému. Ale maloletý u nej trávil dva víkendy v mesiaci a v podstate nemal zubnú kefku 4 mesiace. Zároveň matka nemá pre maloletého ani žiadne oblečenie. Tento je 2 dni v tom oblečení, v ktorom prišiel od otca (uvedené prezentoval otec a súd mal potvrdené cez výsluch maloletého).

18. Matka sa určite snaží a robí, čo je v jej silách, avšak vzhľadom na svoj zhoršený psychický stav aj ona sama potrebuje pomoc od iných osôb. Má síce zabezpečené bývanie (ktoré však podľa názoru súdu často mení, čo nedáva záruku stability prostredia, v ktorom by mal maloletý vyrastať), nájom jej však platí syn. Matka isté obdobie riadne neplatila ani výživné, zameškané výživné neplatí vôbec. Záujem o mal. dieťa sa dá preukázať aj tým, že si rodič riadne plní vyživovaciu povinnosť. Poukázala síce na skutočnosť, že jej dvaja plnoletí synovia maloletému kúpili rôzne veci (bicykel, oblečenie, hračky), ale zasa len suplovali to, čo mala urobiť samotná matka.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené, je súd toho názoru, že matka sama potrebuje istým spôsobom pomoc na zabezpečenie bežného fungovania, pričom má veľké šťastie, že jej plnoletí synovia sa o ňu tak starajú. Maloletý S. je však vo veku, kedy potrebuje nad sebou ešte dohľad a usmernenie od dospelého rodiča, ktorý riadne zabezpečí jeho osobnú starostlivosť. Možno v budúcnosti, keď bude mať 14-15 rokov a bude samostatnejší a potreba osobnej starostlivosti o neho nebude taká intenzívna ako v tomto veku, bude možné uvažovať o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matke (za predpokladu, že jej zdravotný stav bude stabilizovaný a že si to bude priať aj maloletý). Maloletý je v období, kedy sa u detí vytvárajú role, t.j. dieťa sa potrebuje identifikovať s osobou rovnakého pohlavia, zrejme aj preto mu vyhovuje aktuálna situácia, kedy je v starostlivosti otca. Súd je toho názoru, že otec poskytuje maloletému riadnu starostlivosť, v jeho starostlivosti neboli zistené nedostatky, pričom aj maloletému vyhovuje situácia tak, ako je teraz, kedy žije s otcom a s matkou sa len stretáva. Je skôr želaním matky ako želaním maloletého, aby bol zverený do jej osobnej starostlivosti. Vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, je

však prvoradý záujem mal. dieťaťa, súd preto nemôže uprednostniť želania a záujmy matky nad záujmy maloletého. Matka nedokáže podľa názoru súdu zabezpečiť maloletému stabilné výchovné prostredie a riadnu starostlivosť.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, najmä s prihliadnutím na vyjadrenie samotného maloletého, súd návrh matky na zmenu úpravy práv a povinností k maloletému zamietol.

21. Súdu sa však javilo ako vhodné rozšíriť styk matky s maloletým, čo bude v záujme mal. dieťaťa, keďže je zrejme, že matka so synom majú spolu pekný vzťah. Rozsah styku tak, ako vyplýva z výroku I. toho rozhodnutia predstavuje dohodu rodičov, ku ktorej dospeli v priebehu pojednávania, pričom žiadali, aby ju súd prevzal do svojho rozhodnutia. Uzavretá rodičovská dohoda je podľa názoru súdu v záujme maloletého, preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I.

22. Aby bolo rozhodnutie vykonateľné, uložil súd otcovi povinnosť maloletého na styk pripraviť a styk matke s maloletým umožniť. Matka zasa uložil povinnosť maloletého otcovi vrátiť v stanovenom čase v mieste bydliska dieťaťa.

23. Keďže rozhodnutím súdu došlo k zmene ostatného rozsudku v časti úpravy styku matky s maloletým, súd túto skutočnosť uviedol vo výroku rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je odvolanie prípustné.
Odvolanie je potrebné podať v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, na Okresnom súde Čadca.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.
Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).
Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.